وەڵامێك بۆ درۆكانی نزار خەزرەجی

دووشەممە (23.8.2010)

دەرسیم دیبەگەیی
Darsim2006@hotmail.com

نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ ئەلئەنساری ئەلخەزرەجی، سەرۆک ئەرکانی بەناو سوپای ئێراق (میلیشیای سەدام و بەعس) لە دیمانەیەکدا لەگەڵ رۆژنامەوان (غەسان شربل)دا، کۆمەڵێک درۆی شاخداری کردووە. دەقی دیمانەکە لە لاپەڕەکانی (173-242)ی پەرتووکی (العراق من حرب إلی حرب صدام مر من هنا)ی غەسان شربل-دا بڵاوکراوەتەوەو، لە دیمانەکەدا هەرچی پەیوەندی هەبووە بە کورد، کیمیاباران و ئەنفال لەلایەن رۆژنامەی رووداو وەرگێڕدراوە بۆ سەر زمانی کوردی و لە لاپەڕە (9)ی ژمارە (123)ی رۆژی دووشەممە، رێکەوتی (26.7.2010)دا لەژێر ناوی (نزار خەزرەجی، سەرۆک ئەرکانی سوپای ئێراق لە سەردەمی سەدام دا)، بڵاوکراوەتەوە.

سەبارەت بە لێدانی شارۆچکەی هەڵەبجە بە چەکی کیمیاوی لە رێکەوتی (16.3.1988)دا لە لایەن هێزەکانی ئێراقەوە، نزار خەزرەجی دەڵێت: (*کاتێک سەدام فەرمانیدا کە گورزێکی تایبەت لە هەڵەبجە بدرێ، لەکاتی لێدانەکەدا هەڵەبجە هێشتا نەکەوتبووە دەست ئێرانییەکان. فەرمانده‌ی ئەو تیپەی بەرپرسیارێتی سەربازی لە دەستدابوو، ئاگاداری ئەو لێدانە نەبوو، هەروەها نە فەرماندەی فەیلەق و نە من (سەرۆکی ئەرکان) و نە وەزیری بەرگری، جێگری فەرماندەی گشتیی هێزە چەکدارەکان فەریق روکنی یەکەم عەدنان خەیروڵڵا ئاگاداری ئەو گورزە نەبووین*).

هەروەها نزار خەزرەجی، سەبارەت بە شاڵاوی ئەنفالەکان دەڵێت: (*هێرشەکانی ئەنفال کە دژی خەڵکی سیڤیل بوو، نە لە دوور و نە لە نزیکەوە هیچ پەیوەندییەکم پێوە نەبوو*).

لێرەدا زۆر بەکورتی وەڵامی درۆکانی نزار خەزرەجی دۆستی سەرکردە کوردەکانی (پارتی دیموکراتی کوردستان، یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و بزووتنەوەی ئیسلامی کوردستان) دەدەمەوە. سەبارەت بە بەشداری ئەو لە هێرش کردنە سەر شاری هەڵەبجە ئاماژە بە نووسراوی نووسینگەی سەرۆکی ئەرکانی سوپا (نووسینگەی نزار خەزرەجی) دەدەم کە بە ژمارە (153) لە رێکەوتی (16.3.1988)دا بەواژۆی نزار خەزرەجی ئاراستەی سەرکردایەتی فەیلەقی یەک کراوە. نووسراوەکەی نزار خەزرەجی بۆ فەیلەقی یەک بریتییە لە رێنمایی و هەشت خاڵی لەخۆ گرتووە کە هەر هەموویان رێوشوێنی پلانی گرتنەوەو پاراستنی شاری هەڵەبجەیە (دەقی نووسراوەکە هاوپێچ کراوە و دەتوانی بیخوێنیتەوە). کەواتە بەگوێرەی نووسراوە فەرمییەکەی خۆی نزار خەزرەجی پلان دانەری شەڕ و هێرشکردنە سەر شاری هەڵەبجە بووە.

سەبارەت بە وەڵامی درۆی دووەمی نزار خەزرەجی کە گوایە هیچ پەیوەندییەکی نەبووە بە شاڵاوی ئەنفالەکان، دوو وەڵامم هەیە. یەکەمیان: ئاماژە بە رۆژنامەی (Politiken- پۆلیتیکن)ی دانیمارکی دەدەم، کە لە دوو ژمارەی رۆژانی (یەکشەممە، رێکەوتی 6.10.2002، ل3) و رۆژی (پێنجشەممە، رێکەوتی 27.3.2003، ل8)دا باسی ئەوەی کردووە کە نزار خەزرەجی سەرۆک ئەرکانی بەناو سوپای سەدام لە رۆژی (3.7.1999)دا دوای هاتنی بۆ دانیمارک، لە یەکەم چاوپێکەوتنیدا داوای وەرگرتنی مافی پەناهەندێتی لە دانیمارک کردووەو بە دەسەڵاتدارانی دانیمارکی راگەیاندووە کە: (ئەو بەشداری شاڵاوەکانی ئەنفالی کردووە. لە راپۆرتی لێکۆڵینەوەکەیدا هاتووە: داواکاری پەناهەندەیی (واتە نزار خەزرەجی – دەرسیم) سەرکردەی شاڵاوی ئەنفالەکان بووە لە باکووری ئێراق (باشووری کوردستان – دەرسیم)، کە دەبوایە دوای هەفتەیەک لە دانانی نەخشەی ئەنفالەکان ناوچەکە پاک بکرێتەوە، بەڵام ئەوکارە لەماوەی چوار رۆژدا جێبەجێ کراوە. بەگوێرەی قسەکانی نزار خەزرەجی هێزەکانی ئێراق لە حەفتاو پێنج قۆڵەوە لە تەواوی باکووری ئێراق (باشووری کوردستان) پەلامارەکانیان بە فەرماندەیی خۆی (خەزرەجی) دەستپێکردووە. خەڵکێکی زۆر لە ترسی هێرشەکانی هێزەکانی ئێراق رایکردووە. هەروەها خەزرەجی باسی ئەوەیکردووە کە ئەو رۆڵی سەرەکی هەبووە لە پەلاماردانی کوردەکان لە باکووری ئێراق (باشووری کوردستان) لە ساڵی 1988).

دووەمیان: نزار خەزرەجی سەرۆک ئەرکانی میلیشیای سەدام، بەپێی نووسراوی ژمارە (1122) بەرواری (21.8.1988)دا کە لەژێرناوی (ڕێنماییەکان)دا لە نووسینگەی خۆیدا (نووسینگەی خەزرەجی) دەرچووەو، بریتییە لە (13) خاڵ و بۆ فەرماندەکانی هەردوو فەیلەقی یەک و پێنجی ناردووە، لە خاڵی یەکەمدا دەڵێت: (دەبێت دەستنیشانی کۆمەڵگاکانی پڕ لە دانیشتوان بکرێت لە ناوچەکانی فەیلەقی یەک و، بە تەقەمەنی تایبەتی چڕوپڕ (ضربات خاصة مكثفة) بە (48) کاتژمێر بەر لە دەستپێکردنی هێرشەکەدا لێیان بدرێت، بۆئەوەی ترس و تۆقینێکی وا لەڕێزی دانیشتواندا بڵاوبێتەوە تاوەکو ڕێگربێت لەوەی کە پاڵپشتی و هاوکاری تێکدەران (هێزی شۆڕشگێڕی پێشمەرگەی کوردستان) بکەن). هەروەها لە خاڵی چوارەمدا دەڵێت: (ئەو هەلەی کە ئێستا هاتۆتە پێش بۆ لەناوبردنی کاری تێکدەری (چالاکی شۆڕشگێڕانە) لەناوچەی باکوور (باشووری کوردستان)دا، باشترین هەلەو لە داهاتوودا لەو جۆرەمان بۆ ڕێکناکەوێت ئەگەر لەگەڵ دوژمن بگەینە ئاشتی یان نەگەین). خەزرەجی لە خاڵەکانی هەشت و یازدەدا بەمشێوەیە ڕێنمایی هەردوو فەرماندەکانی فەیلەقەکانی یەک و پێنج دەکات: (بەکارنەهێنانی بەتالیۆنی (جاشەکان) لەهەمان ناوچەی هۆزەکانی خۆیاندا بۆ ڕێگەگرتن لە هاوکاریکردنیان لەگەڵ دانیشتوانی دێهاتەکاندا. ڕێگەی پاداشت و لێپرسینەوە لەگەڵ جاشەکان بەکاربێنن و، هەر سەرۆک جاشێکیش ئەگەر دوودڵ بوو لە جێبەجێکردنی کارەکان جیایکەنەوە). بەپێی ئەو بەڵگەنامەیە کە لە نووسینگەی خەزرەجی و بە واژۆی ئەو دەرچووە، بڕیاری بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی نەک تەنیا بەرامبەر بە هێزی پێشمەرگەی کوردستان، بەڵکو بەرامبەر بە دانیشتوانی سیڤیلی دێهاتەکان لەلایەن ئەو تاوانبارو ئەنفالچییە دەرچووە! هەروەکو نزار خەزرەجی لەو دیمانەیەی کە ڕۆژنامەی ڕووداو کردوویەتی بە کوردی خەزرەجی دەڵێت: (*هێرشەکانی ئەنفال کە دژی خەڵکی سیڤیل بوو)،* بەمەش بۆمان دەردەکەوێت کە نزار خەزرەجی فەرمانی بەکارهێنانی تەقەمەنی تایبەتی چڕوپڕ (چەکی کیمیاوی) لەدژی خەڵکی سیڤیل (مەدەنی) داوەو، لەهەمان کاتدا ئەو درۆیەشی ئاشکرا دەبێت کە دەڵێت: (بەکارهێنانی ئەو چەکە (چەکی کیمیاوی) خرابووە خانەی گورزە تایبەتییەکانەوە (الضربات الخاصة). فەرمانی بەکارهێنانی ئەو چەکە تەنیا لە دەست فەرماندەیی گشتیدا بوو (واتە لە دەست سەدام حوسێن)دا بوو). ئەی ئەوە نییە بەگوێرەی نووسراوی خۆی بە ژمارە (1122) لە ڕێکەوتی (21.8.1988)دا بۆ هەریەک لە فەیلەقەکانی یەک و پێنج، نزار خەزرەجی بڕیاری بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی داوە! کەواتە بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی بە تەنیا لە دەست سەدام حوسێن بە درۆ دەرچوو، چونکە نزار خەزرەجیش بڕیاری بەکارهێنانی داوە!

هەروەها یەکێک لە هۆکارە هەرە سەرەکییەکانی پێنەدانی مافی پەناهەندێتی لە دانیمارک بە نزار عەبدولکەریم فەیسەڵ خەزرەجی، بەگوێرەی وەڵامی فەرمانگەی پەناهەندانی دانیمارکی لە ڕێکەوتی (2.7.2001)دا کە ڕاستاندن (تصديق)ی لەسەر بڕیاری ئەنجومەنی بێگانەکان کردووە، کە ئەوان پێشتر لە ڕێکەوتی (28.2.2001)دا داواکارییەکەی نزار خەزرەجییان گەڕاندۆتە دواوە سەبارەت بەوەی کە مافی پەناهەندێتی لە دانیمارک بدەنێ. بەگوێرەی وەڵامی ئەنجومەنی ناوبراو لە سەرەوەدا، ئەنجومەنی پەناهەندانی دانیمارکی پشتی بەستووە بەو زانیارییانەی کە سەرۆک ئەرکانی پێشووی ئێراق (نزار خەزرەجی) لە یەکەم لێکۆڵینەوەدا داویەتی بە دەسەڵاتدارانی هەڵسەنگاندن و پێدانی مافی پەناهەندێتی لە دانیمارک بەو کەسانەی کە داوای ئەو مافە دەکەن. هەروەها بڕیاری ئەنجومەنی پەناهەندان پشتی بەستووە بەوەی کە سەرۆک ئەرکانی پێشووی سوپا نزار عەبدولکەریم خەزرەجی، خۆی باسی ئەوەی کردووە کە هێزی چەکداری سوپای ئامادەکردووە بۆ زنجیرەیەک پەلاماری یەک لەدوای یەک بۆ سەر خەڵکی سیڤیل (مەدەنی) گوندنشینی بێتاوانی کورد لە باکووری ئێراق (باشووری کوردستان). هەروەها دەسەڵاتدارانی دانیمارکی پێیان وابووە کە خەزرەجی بەشداری تاوانی دژ بە مرۆڤایەتی و کۆمەڵکوژی کردووە، هەروەها ڕۆڵی سەرکردایەتی کردن و بەڕێوەبردنی شاڵاوی ئەنفالەکانی کردووە لەدژی سیڤیلە کوردەکان لە ساڵی (1988)دا لە باکووری ئێراق (باشووری کوردستان)دا، بۆیە داواکارییەکەی سەبارەت بە پێدانی مافی پەناهەندێتی بەرپەرچ دراوەتەوە.

سري للغاية وشخصي

رئاسة اركان الجيش

مكتب رئيس أركان الجيش

العدد/ ١٥٢

التاريخ/ ٢٦ أذار ١٩٨٨

٤ / ١ / ١٢

٢٩٥

٢٨/ ٣/ ٨٨

إلى/ قيادة الفيلق الأول

الموضوع/ توجيهات

نظراً للموقف الحالي في قاطع حلبجة - خورمال ولغرض [illegible] القطعات ننسب ما يلي:

١- تتقدم قطعات [illegible] المتواجدة في منطقة [illegible] وترفع من أماكنها الحالية باتجاه [illegible] في منطقة [illegible].

٢- تشرع القوة بالتقدم فوراً وتنظم [illegible] (شبه [illegible] والقسم الاكبر)

٣- تتقدم قوة [illegible] (٨٠) في [illegible]

٤- تتقدم القوة للدفاع الى جميع الجهات حال وصولها الموقع الجديد

٥- ثم [illegible] ونقطة [illegible] ووادي [illegible] خورمال خلال عملية التقدم للقوة.

٦- [illegible] في منطقة [illegible]

٧- [illegible] وتحقيق العبور [illegible] فوراً

٨- تستمر عملية العبور الى الضفة [illegible] (٢) [illegible] القوة [illegible] [illegible] لاتخاذ ما يلزم

الفريق الركن
نزار عبد الكريم فيصل
رئيس اركان الجيش

نسخة إلى
السكرتير [illegible]
[illegible] (١-٢)

سري للغاية وشخصي

الحكومة العراقية

سري للغاية وشخصي

(سيظل الشهداء أكرم منا جميعا)

ع / ١٣
١٠٧٦
٢١/٨/٨٨

وزارة الدفاع
رئاسة أركان الجيش
(مكتب رئيس أركان الجيش)
الرقم / د ا ج / ٢٢ ١١
التاريخ ٢١ / ٨ / ١٩٨٨

الى / قائد الفيلق الاول
قائد الفيلق الخامس

الموضوع / توجيهات

اللقاء الذي جرى معكم في مقر الفيلق الاول في كركوك يوم ٢٠ آب ٨٨ بحضور معاون رئيس أركان الجيش للعمليات ومدير الحركات العسكرية وطيران الجيش لمناقشة خطط عمليات الانفال المقبلة نسجل ما يلي :

١. يجري تحديد التجمعات السكانية في قاطع عملكم وتعالج بالضربات الخاصة المكثفة قبل الشروع بالتنفيذ بـ (٤٨) ساعة لخلق حالة الذعر في صفوفهم ومنعهم من التعاون مع المخربين مع متابعة تنقلهم ضمن المنطقة مع ضرورة الحذر الشديد من ضرب القرى السكنية المتاخمة للحدود العراقية - التركية

٢. يجري التنسيق بشكل جيد مع الجانب التركي وفق بروتوكول التعاون الموقع معهم بصدد مطاردة المخربين في قاطع عملكم

٣. التأكيد على انجاز عمليات قطع المخربين مع الحدود الايرانية والحد منها مع الجانب التركي قبل المباشرة بالعمل الرئيسي لعمليات الانفال .

٤. أن الفرصة الحالية للقضاء على التخريب في المنطقة الشمالية هي أفضل الفرص وسوف لا تتاح مثلها في المستقبل سواء تم تحقيق السلام مع العدو أو لم يتحقق عليه يجب أن تكون هناك تدمير شامل للتخريب في المنطقة الشمالية ومن المتوقع انجاز ذلك قبل حدوث أي توتر مع العدو الايراني في حالة تعثر محادثات السلام .

(١ - ٣)
انتهى

دائرة العمليات
مديرية التخطيط

سري للغاية وشخصي

٥. ينبغي مسك كافة المفاصل ونقاط الاتصال بين المناطق التي يتركز بها المخربين خلال عمليات التطهير وعدم تركها في حالة تقدم الارتال للأمام .

٦. تقوم مديرية الاستخبارات العسكرية العامة وهيئات الاستخبارات في الفيالق بمتابعة ردود فعل المخربين وتأثير العمليات عليهم خلال تنفيذ العمليات لامكان توجيه ضربات قوية اليهم وعدم التقاط انفاسهم .

٧. التخطيط لعمليات الانزال بالسمتيات وبشكل جريء ومرحلة تقدم تنفيذ العمليات ويتم انزال جزء من فوج دفاع وطني والقسم المتبقي يواصل التقدم على المحاور لامكان الاتصال مع القوتين بمرحلة لاحقة .

٨. عدم استخدام افواج الدفاع الوطني في نفس مناطق عشائرهم لمنع التواطؤ مع سكان القرى .
ينبغي ان تكون هناك مرونة في اتجاهات عمل الارتال لامكان الوصول الى الاهداف باسرع ما يمكن .

٩. عدم المطالبة بالاحتياطات للعمليات التي ستنفذ وانما يجري تأمينها من نفس قطعات التنفيذ حيث بعد تطهير القسم الاكبر من المناطق سيتم توفير احتياط كافي .

١٠. عدم الارتباك في حالة التأثير على طرق المواصلات من قبل المخربين

(٢ - ٣)

سري للغاية وشخصي

دائرة العمليات
مديرية التخطيط

سري للغاية وشخصي

١١. في مناطق الحدود العراقية ـ التركية عدم التوغل في الأراضي التركية لحين أجراء التنسيق مع الجانب التركي .
أستخدام أسلوب الثواب والحساب مع أفواج الدفاع الوطني وعزله أي مستشار في حالة تردده .

١٢. تصبح فتوش ٢٤ طائرة نقل لأغراض العمليات بعد مرور (٢) أيام أعتباراً من يوم ٢٠ آب ٨٨ .

١٣. يجري أستعادة ثلث القطعات لأغراض المسك للدفاعات الحالية ويحرر الباقي لأغراض عمليات الأنفال .
يوم (ي) لعمليات الأنفال هو ٢٥ آب ٨٨ وفي حالة تحديده فسيكون أقصى موعد هو ٢٧ آب ٨٨ .

نرجو أتخاذ ما يلزم

الفريق الركن
نزار عبد الكريم فيصل
رئيس أركان الجيش

تم تحريره

٨/٢

نسخة إلى /
أمانة سر القيادة العامة للقوات المسلحة
ديوان وزارة الدفاع
دائرة العمليات
مديرية الاستخبارات العسكرية العامة . نرجو أتخاذ ما يلزم بصدد المادتين (٢ و ٦) وبالتنسيق مع قيادة فيلق ٥

(٣ – ٣٠)
سري للغاية وشخصي

السيد أمين السر العام
يرجى التفضل بالإطلاع ونشكر عطفكم لعرضه على السيد الرئيس القائد حفظه الله

٨/٢٦